KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.5.2025 r.
COM(2025) 250 final

2025/0138 (BUD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Austrii, Polsce, Czechom, Słowacji i Mołdawii w związku z powodziami, do których doszło we wrześniu 2024 r., oraz Bośni i Hercegowinie – w związku z powodziami, do których doszło w październiku 2024 r.

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Niniejsza decyzja dotyczy uruchomienia środków z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (zwanego dalej „FSUE”), zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2012/2002[1] (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie FSUE”), w wysokości 280 740 903 EUR w celu udzielenia pomocy Austrii, Polsce, Czechom, Słowacji, Mołdawii oraz Bośni i Hercegowinie w związku z klęskami żywiołowymi (powodziami), które miały miejsce w tych państwach w 2024 r.

Powyższemu uruchomieniu środków towarzyszy dokument DEC nr 10/2025, w którym proponuje się przesunięcie kwoty 270 077 316 EUR z linii budżetowej dotyczącej europejskiej rezerwy solidarnościowej (zwanej dalej „ERS”) do operacyjnej linii budżetowej dotyczącej FSUE, zarówno w postaci środków na zobowiązania, jak i środków na płatności.

2. INFORMACJE I WARUNKI

2.1 Austria – klęska żywiołowa w państwie ościennym: powodzie we wrześniu 2024 r.

1) W dniu 29 listopada 2024 r. Austria złożyła wniosek o przyznanie wkładu finansowego z FSUE na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

2) Austria złożyła wniosek o wkład z FSUE w terminie 12 tygodni po wystąpieniu pierwszych szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową, która wystąpiła 13 września 2024 r. Wniosek ten zawiera wszystkie informacje wymagane zgodnie z art. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE. W dniu 6 grudnia 2024 r. Austria złożyła zaktualizowany wniosek uzupełniający informacje zawarte w pierwotnym pakiecie zawierającym wniosek.

3) W omawianym przypadku chodzi o klęskę żywiołową, która jest objęta zakresem zastosowania FSUE.

4) Władze Austrii złożyły wniosek na podstawie kryterium dotyczącego „klęski żywiołowej w państwie ościennym”, zgodnie z art. 2 ust. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE, który stanowi, że pomoc z FSUE może również zostać uruchomiona w związku z każdą klęską żywiołową w kwalifikującym się państwie, która stanowi również poważną klęskę żywiołową w ościennym kwalifikującym się państwie. Austria ocenia łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 1 711,6 mln EUR. Kwota ta stanowi 0,38 % dochodu narodowego brutto (DNB) Austrii w 2022 r. Ponieważ ta sama klęska żywiołowa kwalifikuje się jako „poważna klęska żywiołowa” w Czechach, wniosek złożony przez Austrię kwalifikuje się do objęcia pomocą z FSUE bez określonego progu.

5) Podstawę obliczenia kwoty wkładu finansowego z FSUE stanowi łączna wartość szkód bezpośrednich. Wkład ten można wykorzystać jedynie do przeprowadzenia niezbędnych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie zgodnie z definicją zawartą w art. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE.

[1] Rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj).

6) Austria zwróciła się o wypłatę zaliczki, o której mowa w art. 4a rozporządzenia w sprawie FSUE. Na podstawie wstępnej oceny Komisja stwierdziła, że warunki wypłaty zaliczki z FSUE zostały spełnione. W związku z tym decyzją wykonawczą Komisji C(2025) 1124 z dnia 17 lutego 2025 r. przyznano zaliczkę w wysokości 10 663 587 EUR. Zaliczka ta została wypłacona na rzecz Austrii 3 kwietnia 2025 r.

7) W dniach 12–16 września 2024 r. w Austrii wystąpiły wyjątkowo intensywne opady deszczu, które doprowadziły do dotkliwych powodzi. Objęły one szczególnie Dolną Austrię, Górną Austrię i Wiedeń. Na niektórych obszarach Dolnej Austrii w ciągu pięciu dni spadło 300–420 mm deszczu. Całą Dolną Austrię uznano za obszar dotknięty klęską żywiołową. Wzdłuż Dunaju trzeba było zastosować środki ochrony przeciwpowodziowej. W Dolnej Austrii konieczna była ewakuacja mieszkańców ponad 2 000 domów, a tysiące gospodarstw na wiele dni zostało pozbawionych prądu, wody pitnej i kanalizacji. W wyniku powodzi w Dolnej Austrii zginęło pięć osób, a 24 osoby zostały ranne.

8) Władze Austrii nie zwróciły się o pomoc w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

9) Austria oszacowała koszty działań kwalifikujących się na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE na kwotę 394,1 mln EUR i przedstawiła je w podziale na rodzaje działań. Największa część kosztów działań nadzwyczajnych – 277,4 mln EUR – wiąże się z przywróceniem do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa. Druga pod względem wielkości część kosztów, szacowana na 75,9 mln EUR, wiąże się z zabezpieczaniem infrastruktury prewencyjnej oraz ze środkami ochrony dziedzictwa kulturowego. Trzecią pod względem wielkości część kosztów – 22 mln EUR – stanowią koszty tymczasowego zakwaterowania oraz usług ratowniczych. Koszty działań w zakresie oczyszczania obszarów dotkniętych klęską żywiołową wynoszą 18,8 mln EUR.

10) Dyrektywa 2007/60/WE[2] została w pełni transponowana w Austrii znowelizowaną w 2011 r. ustawą o gospodarce wodnej (WRG).

11) W dniu złożenia wniosku nie toczyło się postępowanie wobec Austrii w sprawie naruszenia przepisów prawa Unii związanych z charakterem danej klęski żywiołowej.

12) Władze Austrii poinformowały, że infrastruktura publiczna zasadniczo nie jest w Austrii objęta ubezpieczeniem. W związku z tym koszty kwalifikowalne nie obejmują kosztów pokrywanych przez ubezpieczenie.

2.2 Polska – regionalna klęska żywiołowa: powodzie we wrześniu 2024 r.

1) W dniu 29 listopada 2024 r. Polska złożyła wniosek o przyznanie wkładu finansowego z FSUE na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

2) Polska złożyła wniosek o wkład z FSUE w terminie 12 tygodni po wystąpieniu pierwszych szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową, która wystąpiła 11

[2] Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim („dyrektywa powodziowa”).

września 2024 r. Wniosek ten zawiera wszystkie informacje wymagane zgodnie z art. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE.

3) W omawianym przypadku chodzi o klęskę żywiołową, która jest objęta zakresem zastosowania FSUE.

4) Władze Polski złożyły wniosek w ramach kryterium „regionalnej klęski żywiołowej", określonego w art. 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE, przy czym klęska taka oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w regionie na poziomie NUTS 2 kwalifikującego się państwa, bezpośrednią szkodą przekraczającą 1,5 % produktu krajowego brutto (PKB) tego regionu. Władze Polski oceniają łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 3,04 mld EUR. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie FSUE, w przypadku gdy klęska żywiołowa dotyczy większej liczby regionów na poziomie NUTS 2, próg ten stosuje się do uśrednionego PKB tych regionów, ważonego według udziału poszczególnych regionów w szkodach ogółem. Bezpośrednia szkoda wyrażona jako odsetek łącznego ważonego regionalnego PKB województw dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego i lubuskiego wynosi 8,46 %. Odsetek ten przekracza 1,5 % średniego ważonego regionalnego PKB tych województw.

5) Podstawę obliczenia kwoty wkładu finansowego z FSUE stanowi łączna wartość szkód bezpośrednich. Wkład ten można wykorzystać jedynie do przeprowadzenia niezbędnych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie zgodnie z definicją zawartą w art. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE.

6) Polska nie zwróciła się o wypłatę zaliczki, o której mowa w art. 4a rozporządzenia w sprawie FSUE.

7) W dniach 11–16 września 2024 r. w południowo-zachodniej Polsce wystąpiły intensywne opady deszczu, które doprowadziły do wylania wielu rzek. Najbardziej dotknięte przez powodzie były województwa dolnośląskie, opolskie, śląskie i lubuskie. Woda zalała niemal 10 600 budynków mieszkalnych i ponad 2 000 gospodarstw rolnych. Jej skutki dotknęły bezpośrednio ponad 200 000 osób. Wiele przedsiębiorstw było zmuszonych tymczasowo zawiesić lub bardzo ograniczyć działalność, co doprowadziło do znacznych szkód finansowych.

8) Władze Polski zwróciły się o pomoc w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Potrzebne były środki odkażające, osuszacze powietrza, kalosze, rękawice i szczepionki. Pomocy udzieliły Belgia, Dania, Niemcy, Litwa, Słowenia, Szwecja i Austria.

9) Polska oszacowała koszty działań kwalifikujących się na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE na kwotę 2 755,2 mln EUR i przedstawiła je w podziale na rodzaje działań. Największa część kosztów działań nadzwyczajnych – 2 721,3 mln EUR – wiąże się z przywróceniem do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa. Druga pod względem wielkości część kosztów to koszty działań związanych z oczyszczaniem obszarów dotkniętych klęską żywiołową. Oszacowano je na 19,8 mln EUR. Trzecią pod względem wielkości część kosztów – 14,2 mln EUR – stanowią koszty tymczasowego zakwaterowania oraz usług ratowniczych.

10) Polska dokonała pełnej transpozycji dyrektywy 2007/60/WE[3].

11) W dniu złożenia wniosku nie toczyło się postępowanie wobec Polski w sprawie naruszenia przepisów prawa Unii związanych z charakterem danej klęski żywiołowej.

12) Władze Polski poinformowały, że koszty kwalifikowalne nie obejmują kosztów pokrywanych przez ubezpieczenie.

2.3 Czechy – poważna klęska żywiołowa: powodzie we wrześniu 2024 r.

1) W dniu 4 grudnia 2024 r. Czechy złożyły wniosek o przyznanie wkładu finansowego z FSUE na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r. W dniu 4 kwietnia 2025 r. Czechy przedstawiły dodatkowe wyjaśnienia dotyczące danych i informacji zawartych we wniosku o wkład z FSUE.

2) Czechy złożyły wniosek o wkład z FSUE w terminie 12 tygodni po wystąpieniu pierwszych szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową, która wystąpiła 12 września 2024 r. Wniosek ten zawiera wszystkie informacje wymagane zgodnie z art. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE.

3) W omawianym przypadku chodzi o klęskę żywiołową, która jest objęta zakresem zastosowania FSUE.

4) Władze Czech oceniają łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 2,82 mld EUR. Kwota ta przekracza próg „poważnej klęski żywiołowej” dla Czech, stanowiący 0,6 % dochodu narodowego brutto, który w 2024 r. wyniósł 1,58 mld EUR. Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE ta klęska żywiołowa kwalifikuje się zatem do kategorii „poważnej klęski żywiołowej”.

5) Podstawę obliczenia kwoty wkładu finansowego z FSUE stanowi łączna wartość szkód bezpośrednich. Wkład ten można wykorzystać jedynie do przeprowadzenia niezbędnych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie zgodnie z definicją zawartą w art. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE.

6) Czechy nie zwróciły się o wypłatę zaliczki na poczet wkładu, o której mowa w art. 4a rozporządzenia w sprawie FSUE.

7) W dniach 12–17 września 2024 r. w całym kraju wystąpił bardzo silny wiatr i intensywne opady deszczu, co doprowadziło do powodzi. Najbardziej dotknięte były kraj morawsko-śląski i kraj ołomuniecki. Zniszczeniu lub uszkodzeniu uległo wiele domów, około 1 000 mostów drogowych i kolejowych oraz 2 000 km dróg i linii kolejowych. Zalanych zostało ponad 350 szkół. Ponad 250 000 gospodarstw domowych zostało pozbawionych prądu, ogrzewania i wody pitnej. Konieczna była ewakuacja ponad 13 000 mieszkańców oraz pacjentów wielu szpitali. Wskutek powodzi śmierć poniosło osiem osób.

8) Władze Czech nie zwróciły się o pomoc w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

---

[3] Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim („dyrektywa powodziowa”).

9) Czechy oszacowały koszty działań kwalifikujących się na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE na kwotę 1 699,5 mln EUR i przedstawiły je w podziale na rodzaje działań. Największa część kosztów – 1 583,9 mln EUR – wiąże się z przywróceniem do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa. Drugą pod względem wielkości część kosztów – 80 mln EUR – stanowią koszty tymczasowego zakwaterowania oraz usług ratowniczych. Natomiast trzecia pod względem wielkości część kosztów to koszty działań związanych z oczyszczaniem obszarów dotkniętych klęską żywiołową. Oszacowano je na 33,3 mln EUR. Czwarta pod względem wielkości część kosztów działań nadzwyczajnych, szacowana na 2,4 mln EUR, wiąże się z zabezpieczaniem infrastruktury prewencyjnej oraz ze środkami ochrony dziedzictwa kulturowego.

10) Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady została w Czechach transponowana głównie ustawą o gospodarce wodnej nr 254/2001 Coll. z późniejszymi zmianami. Ochrona przeciwpowodziowa jest przedmiotem tytułu IX ustawy.

11) W dniu złożenia wniosku nie toczyło się postępowanie wobec Czech w sprawie naruszenia przepisów prawa Unii związanych z charakterem danej klęski żywiołowej.

12) Władze Czech nie wskazały żadnego ubezpieczenia, które obejmowałoby koszty kwalifikowalne.

2.4 Słowacja – klęska żywiołowa w państwie ościennym: powodzie we wrześniu 2024 r.

1) W dniu 7 grudnia 2024 r. Słowacja złożyła wniosek o przyznanie wkładu finansowego z FSUE na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

2) Słowacja złożyła wniosek o wkład z FSUE w terminie 12 tygodni po wystąpieniu pierwszych szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową, która wystąpiła 15 września 2024 r. Wniosek ten zawiera wszystkie informacje wymagane zgodnie z art. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE.

3) W omawianym przypadku chodzi o klęskę żywiołową, która jest objęta zakresem zastosowania FSUE.

4) Władze Słowacji złożyły wniosek na podstawie kryterium dotyczącego klęski żywiołowej w państwie ościennym, zgodnie z art. 2 ust. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE, który stanowi, że pomoc z FSUE może również zostać uruchomiona w związku z każdą klęską żywiołową w kwalifikującym się państwie, która stanowi również poważną klęską żywiołową w ościennym kwalifikującym się państwie. Słowacja ocenia łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 84,3 mln EUR. Kwota ta stanowi 0,07 % dochodu narodowego brutto (DNB) Słowacji w 2022 r. Ponieważ ta sama klęska żywiołowa kwalifikuje się jako „poważna klęska żywiołowa” w Czechach, wniosek złożony przez Słowację kwalifikuje się do objęcia pomocą z FSUE bez określonego progu.

5) Podstawę obliczenia kwoty wkładu finansowego z FSUE stanowi łączna wartość szkód bezpośrednich. Wkład ten można wykorzystać jedynie do przeprowadzenia niezbędnych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie zgodnie z definicją zawartą w art. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE.

6) Słowacja nie zwróciła się o wypłatę zaliczki, o której mowa w art. 4a rozporządzenia w sprawie FSUE.

7) Od 15 września 2024 r. Słowację nawiedziły silne powodzie, szczególnie w Bratysławie i sąsiadujących z nią regionach. Poziom zarówno Dunaju, jak i Morawy znacznie się podwyższył, w niektórych miejscach osiągając wartości najwyższe od przeszło 100 lat. Łączne opady w regionie Záhorie osiągnęły 400 mm, co tylko pogorszyło sytuację. Największe szkody powstały w wyniku wylania mniejszych rzek i uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych, co zwiększyło rozmiary powodzi i spowodowało zniszczenia na obszarach miejskich i wiejskich. Znacznie uszkodzone zostały drogi, mosty i innego rodzaju infrastruktura krytyczna, co utrudniło działania ratunkowe.

8) Władze Słowacji nie zwróciły się o pomoc w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

9) Słowacja oszacowała koszty działań kwalifikujących się na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE na kwotę 3,7 mln EUR i przedstawiła je w podziale na rodzaje działań. Największa część kosztów działań nadzwyczajnych to koszty działań związanych z oczyszczaniem obszarów dotkniętych klęską żywiołową. Oszacowano je na 2,3 mln EUR. Druga pod względem wielkości część kosztów – 1,4 mln EUR – wiąże się z przywróceniem do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji i transportu.

10) Słowacja transponowała dyrektywę 2007/60/WE[4] do prawa krajowego ustawą nr 7/2010 Coll.

11) W dniu złożenia wniosku nie toczyło się postępowanie wobec Słowacji w sprawie naruszenia przepisów prawa Unii związanych z charakterem danej klęski żywiołowej.

12) Władze Słowacji poinformowały, że koszty kwalifikowalne nie obejmują kosztów pokrywanych przez ubezpieczenie.

2.5 Mołdawia – regionalna klęska żywiołowa: powodzie we wrześniu 2024 r.

1) W dniu 5 grudnia 2024 r. Mołdawia złożyła wniosek o przyznanie wkładu finansowego z FSUE na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

2) Mołdawia złożyła wniosek o wkład z FSUE w terminie 12 tygodni po wystąpieniu pierwszych szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową, która wystąpiła 14 września 2024 r. Wniosek ten zawiera wszystkie informacje wymagane zgodnie z art. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE.

3) W omawianym przypadku chodzi o klęskę żywiołową, która jest objęta zakresem zastosowania FSUE.

4) Władze Mołdawii złożyły wniosek w ramach kryterium „regionalnej klęski żywiołowej”, określonego w art. 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE, przy czym klęska taka oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą, w regionie na

[4] Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim („dyrektywa powodziowa”).

poziomie NUTS 2 kwalifikującego się państwa, bezpośrednią szkodą przekraczającą 1,5 % produktu krajowego brutto (PKB) tego regionu. Władze Mołdawii oceniają łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 7,8 mln EUR. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie FSUE, w przypadku gdy klęska żywiołowa dotyczy większej liczby regionów na poziomie NUTS 2, próg ten stosuje się do uśrednionego PKB tych regionów, ważonego według udziału poszczególnych regionów w szkodach ogółem. Bezpośrednia szkoda wyrażona jako odsetek łącznego ważonego regionalnego PKB Mołdawii Środkowej i Mołdawii Południowej – regionów na poziomie NUTS 2 – wynosi 51,74 %. Poziom ten przekracza wartość 1,5 % średniego ważonego regionalnego PKB Mołdawii Środkowej i Mołdawii Południowej.

5) Podstawę obliczenia kwoty wkładu finansowego z FSUE stanowi łączna wartość szkód bezpośrednich. Wkład ten można wykorzystać jedynie do przeprowadzenia niezbędnych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie zgodnie z definicją zawartą w art. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE.

6) Mołdawia jest państwem prowadzącym negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii Europejskiej, w związku z czym może także skorzystać z pomocy z FSUE. Ponieważ jednak nie jest państwem członkowskim UE, nie kwalifikuje się do otrzymania zaliczki na podstawie art. 4a rozporządzenia w sprawie FSUE.

7) W dniach 14–16 września 2024 r. w rejonach Cantemir, Hîncești, Leova, Strășeni, Florești i Telenești w Mołdawii wystąpiły ulewne deszcze, które doprowadziły do powodzi. Ich skutki dotknęły ponad 200 000 osób. Woda zniszczyła lub uszkodziła 20 mostów, 8 placówek oświatowych i wiele budynków publicznych. Zalane zostały liczne domy i piwnice i ewakuowano ponad 60 osób.

8) Władze Mołdawii nie zwróciły się o pomoc w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

9) Mołdawia oszacowała koszty działań kwalifikujących się na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE na kwotę 7,2 mln EUR i przedstawiła je w podziale na rodzaje działań. Niemal całość kosztów działań nadzwyczajnych dotyczy przywrócenia do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach transportu i szkolnictwa.

10) Mołdawia transponowała częściowo dyrektywę 2007/60/WE[5].

11) Władze Mołdawii poinformowały, że koszty kwalifikowalne nie obejmują kosztów pokrywanych przez ubezpieczenie.

2.6 Bośnia i Hercegowina: poważna klęska żywiołowa powodzie w październiku 2024 r.

1) W dniu 27 grudnia 2024 r. Bośnia i Hercegowina złożyła wniosek o przyznanie wkładu finansowego z FSUE na sfinansowanie działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

2) Bośnia i Hercegowina złożyła wniosek o wkład z FSUE w terminie 12 tygodni po wystąpieniu pierwszych szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową, która

[5] Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim („dyrektywa powodziowa”).

wystąpiła 4 października 2024 r. Wniosek ten zawiera wszystkie informacje wymagane zgodnie z art. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE.

3) W omawianym przypadku chodzi o klęskę żywiołową, która jest objęta zakresem zastosowania FSUE.

4) Władze Bośni i Hercegowiny oceniają łączną wartość szkód bezpośrednich spowodowanych klęską żywiołową na 841,85 mln EUR. Kwota ta przekracza próg „poważnej klęski żywiołowej” dla Bośni i Hercegowiny, stanowiący 0,6 % dochodu narodowego brutto, który w 2024 r. wyniósł 138,33 mln EUR. Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE ta klęska żywiołowa kwalifikuje się zatem do kategorii „poważnej klęski żywiołowej”.

5) Podstawę obliczenia kwoty wkładu finansowego z FSUE stanowi łączna wartość szkód bezpośrednich. Wkład ten można wykorzystać jedynie do przeprowadzenia niezbędnych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie zgodnie z definicją zawartą w art. 3 rozporządzenia w sprawie FSUE.

6) Bośnia i Hercegowina jest państwem prowadzącym negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii Europejskiej, w związku z czym może także skorzystać z pomocy z FSUE. Ponieważ jednak nie jest państwem członkowskim UE, nie kwalifikuje się do otrzymania zaliczki na podstawie art. 4a rozporządzenia w sprawie FSUE.

7) W dniach 3–17 października 2024 r. w Bośni i Hercegowinie wystąpiły ulewne deszcze, które spowodowały katastrofalne w skutkach powodzie gwałtowne, osuwiska i powodzie w środkowej, południowej i zachodniej części kraju. Skutki powodzi najciężej odczuły kantony hercegowińsko-neretwiański, środkowobośniacki i zenicko-dobojski oraz kanton dziesiąty. Poza przerwami w dostawach energii trwającymi wiele dni i zakłóceniami w dostępie do telefonii stacjonarnej i komórkowej doszło także do przerwania transportu drogowego i kolejowego. Powodzie wywołały znaczne fizyczne i finansowe szkody dla budynków mieszkalnych i handlowych, a także dla systemu transportowego, gospodarki wodnej i kanalizacji. Wskutek powodzi zginęło 27 osób, a 22 osoby zostały ranne. Wiele rodzin musiało opuścić domy i przenieść się do tymczasowych schronisk.

8) W dniu 5 października 2024 r. władze Bośni zwróciły się o pomoc w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Łącznie pomocy udzieliło temu krajowi osiem państw członkowskich i pięć państw uczestniczących w mechanizmie.

9) Bośnia i Hercegowina oszacowała koszty działań kwalifikujących się na podstawie art. 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE na kwotę 792,15 mln EUR i przedstawiła je w podziale na rodzaje działań. Największa część kosztów – 782,93 mln EUR – wiąże się z przywróceniem do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa. Drugą pod względem wielkości część kosztów – 5,68 mln EUR – stanowią koszty tymczasowego zakwaterowania oraz usług ratowniczych. Natomiast trzecia pod względem wielkości część kosztów to koszty działań związanych z oczyszczaniem obszarów dotkniętych klęską żywiołową. Oszacowano je na 3,45 mln EUR. Czwarta pod względem wielkości część kosztów działań nadzwyczajnych, szacowana na 82 410 EUR, wiąże się z zabezpieczaniem infrastruktury prewencyjnej oraz ze środkami ochrony dziedzictwa kulturowego.

10) Transpozycja dyrektywy 2007/60/WE jest w Bośni i Hercegowinie w toku.

11) Władze Bośni i Hercegowiny poinformowały, że koszty kwalifikowalne nie obejmują kosztów pokrywanych przez ubezpieczenie.

2.7 Wnioski

W świetle powyższych rozważań i po dokonaniu oceny przedłożonych informacji Komisja stwierdza, że klęski żywiołowe, o których mowa we wnioskach złożonych przez Austrię, Polskę, Czechy, Słowację, Mołdawię oraz Bośnię i Hercegowinę spełniają warunki dotyczące uruchomienia FSUE określone w rozporządzeniu w sprawie FSUE.

3. FINANSOWANIE

Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027[6] (dalej „rozporządzenie w sprawie WRF") dopuszcza możliwość uruchomienia środków z FSUE w kontekście rezerwy na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR). W pkt 10 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami[7] (IIA) oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych, przedstawiono warunki uruchomienia FSUE w kontekście SEAR.

Ponieważ głównym uzasadnieniem utworzenia FSUE była zasada solidarności, Komisja jest zdania, że przedmiotowa pomoc powinna być udzielana progresywnie. W związku z tym część szkód powyżej progu uruchomienia FSUE w przypadku **„poważnej klęski żywiołowej"** (tj. 0,6 % DNB lub 3 mld EUR w cenach z 2011 r., w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa – zob. art. 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie FSUE) powinna być objęta pomocą o większej intensywności niż część szkód poniżej tego progu. Oznacza to, że kwotę pomocy dla kraju dotkniętego klęską spełniającą warunki „poważnej klęski żywiołowej" oblicza się, sumując dwie kwoty: 2,5 % łącznej wartości szkód bezpośrednich poniżej progu uruchomienia środków z funduszu oraz 6 % w przypadku części szkód bezpośrednich powyżej tego progu.

Wskaźnik stosowany do określenia kwot pomocy w przypadku **„regionalnych klęsk żywiołowych"**, które to kwoty z definicji pozostają poniżej progu krajowego, wynosi 2,5 % łącznej wartości szkód bezpośrednich. Przy ubieganiu się o pomoc z FSUE na podstawie kryterium dotyczącego „**państwa ościennego**" nie obowiązują progi w przypadku poniesionych łącznych szkód bezpośrednich. Stawka stosowana do określenia kwoty pomocy w przypadku klęski na podstawie kryterium dotyczącego „państwa ościennego" jest taka sama jak w przypadku „klęski regionalnej", tj. 2,5 % łącznej wartości szkody bezpośredniej. Wkład z FSUE nie może przekraczać szacowanych łącznych kosztów działań kwalifikowalnych.

Metoda obliczania pomocy została określona w sprawozdaniu rocznym na temat FSUE (2002–2003) i zaakceptowana przez Radę i Parlament Europejski.

W związku z powyższym Komisja proponuje władzy budżetowej uruchomienie następujących kwot:

[6] Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
[7] Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

Klęska żywiołowa	*Łączna wartość szkód bezpośrednich (w EUR)*	*Zastosowany próg dla klęsk żywiołowych (w EUR)*	*2,5 % całkowitej wartości szkód bezpośrednich (poniżej progu poważnych klęsk żywiołowych) (w EUR)*	*6 % wartości szkód bezpośrednich powyżej progu dla poważnych klęsk żywiołowych (w EUR)*	*2,5 % łącznej wartości szkód bezpośrednich*	*Kwota proponowanej pomocy ogółem (w EUR)*	*Wypłacona zaliczka (w EUR)*	*Saldo do wypłacenia (w EUR)*
Austria – powodzie (klęska żywiołowa w państwie ościennym)	*1 711 563 002*	*Nie dotyczy*	*Nie dotyczy*	*Nie dotyczy*	*42 789 075*	*42 789 075*	*10 663 587*	*32 125 488*
Polska – powodzie (regionalna klęska żywiołowa)	*3 039 957 574*	*538 909 893*	*Nie dotyczy*	*Nie dotyczy*	*75 998 939*	*75 998 939*	*Nie dotyczy*	*75 998 939*
Czechy (poważna klęska żywiołowa)	*2 821 143 019*	*1 579 680 000*	*39 492 000*	*74 487 781*	*Nie dotyczy*	*113 979 781*	*Nie dotyczy*	*113 979 781*
Słowacja – powodzie (klęska żywiołowa w państwie ościennym)	*84 327 482*	*Nie dotyczy*	*Nie dotyczy*	*Nie dotyczy*	*2 108 187*	*2 108 187*	*Nie dotyczy*	*2 108 187*
Mołdawia – powodzie (regionalna klęska żywiołowa)	*7 807 840*	*226 331*	*Nie dotyczy*	*Nie dotyczy*	*195 196*	*195 196*	*Nie dotyczy*	*195 196*
Bośnia i Hercegowina – powodzie (poważna klęska żywiołowa)	*841 851 670*	*138 325 000*	*3 458 125*	*42 211 600*	*Nie dotyczy*	*45 669 725*	*Nie dotyczy*	*45 669 725*
					OGÓŁEM	*280 740 903*	*10 663 587*	*270 077 316*

W rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) 2024/765[8] z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 podzielono rezerwę na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR) na dwa odrębne instrumenty: europejską rezerwę solidarnościową i rezerwę na pomoc nadzwyczajną. Na europejską rezerwę solidarnościową przeznaczona zostanie kwota 1 016 mln EUR rocznie (w cenach z 2018 r., co odpowiada 1 167,1 mln EUR w cenach z 2025 r.) na pomoc w celu reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych objętych FSUE.

Zgodnie z art. 3 ust. 7 rozporządzenia w sprawie FSUE i art. 9 ust. 2 akapit drugi zmienionego rozporządzenia w sprawie WRF 1 października każdego roku dostępne musi być 25 % rocznego przydziału środków z FSUE (tj. 291,8 mln EUR na 2025 r.).

Ponadto zgodnie z art. 4a ust. 4 rozporządzenia w sprawie FSUE w budżecie ogólnym UE na 2025 r. zapisano już kwotę 50 000 000 EUR (w postaci środków na zobowiązania i środków na płatności) na potrzeby wypłaty ewentualnych przyszłych zaliczek.

[8] Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2024/765 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

Co więcej, zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie WRF każda część rocznej kwoty, która nie została wykorzystana w danym roku n, może zostać wykorzystana do roku n+1. Z roku 2024 przenosi się zatem kwotę 194,3 mln EUR.

W związku z tym maksymalna kwota, która może zostać wykorzystana w ramach FSUE na tym etapie, wynosi 908,95 mln EUR (z wyłączeniem rezerwy na zaliczki i kwoty, która stanie się dostępna 1 października). Po tym uruchomieniu środków kwota 980,64 mln EUR pozostanie dostępna na potrzeby kolejnego uruchomienia.

Kwota dostępna w ramach FSUE w 2025 r. (w EUR):	
Całkowity roczny przydział środków z FSUE na 2025 r. (w tym transza z 1 października)	1 167 064 638
Kwota przeniesiona z 2024 r. (w tym niewykorzystane zaliczki) (+)	194 316 161
Środki zarezerwowane na zaliczki (-)	50 000 000
Kwota już wykorzystana na zaliczki dla Hiszpanii i Austrii (-)	110 663 587
Kwota dostępna dopiero po 1 października (-)	291 766 160
Kwota ogółem aktualnie dostępna (z wyłączeniem rezerwy na zaliczki i kwoty dostępnej po 1 października)	908 951 052
Kwota, którą proponuje się uruchomić w drodze obecnej decyzji w sprawie uruchomienia środków (wyłącznie saldo do zapłaty)	270 077 316
Kwota pozostająca do dyspozycji na potrzeby przyszłych wniosków (w tym na zaliczki i kwota dostępna po 1 października)	980 639 896

2025/0138 (BUD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Austrii, Polsce, Czechom, Słowacji i Mołdawii w związku z powodziami, do których doszło we wrześniu 2024 r., oraz Bośni i Hercegowinie – w związku z powodziami, do których doszło w październiku 2024 r.

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej[9], w szczególności jego art. 4 ust. 3,

uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych[10], w szczególności jego pkt 10,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Fundusz Solidarności Unii Europejskiej („fundusz”) ma na celu umożliwienie szybkiej, skutecznej i elastycznej reakcji Unii w sytuacjach nadzwyczajnych w celu okazania solidarności z ludnością regionów dotkniętych poważną lub regionalną klęską żywiołową lub poważnym stanem zagrożenia zdrowia publicznego.

(2) Środki funduszu nie mogą przekroczyć pułapów określonych w art. 9 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093[11].

(3) W dniu 29 listopada 2024 r. Austria złożyła wniosek o uruchomienie funduszu w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

(4) W dniu 29 listopada 2024 r. Polska złożyła wniosek o uruchomienie funduszu w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

(5) W dniu 4 grudnia 2024 r. Czechy złożyły wniosek o uruchomienie funduszu w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

(6) W dniu 7 grudnia 2024 r. Słowacja złożyła wniosek o uruchomienie funduszu w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

---

9 Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.

10 Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

11 Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

(7) W dniu 5 grudnia 2024 r. Mołdawia złożyła wniosek o uruchomienie funduszu w następstwie powodzi we wrześniu 2024 r.

(8) W dniu 27 grudnia 2024 r. Bośnia i Hercegowina złożyła wniosek o uruchomienie funduszu w następstwie powodzi w październiku 2024 r.

(9) Wnioski te spełniają warunki przyznania wkładu finansowego z funduszu zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 2012/2002.

(10) W związku z tym należy uruchomić fundusz, aby zapewnić wkład finansowy dla Austrii, Polski, Czech, Słowacji, Mołdawii oraz Bośni i Hercegowiny.

(11) W celu ograniczenia do minimum czasu potrzebnego do uruchomienia Funduszu niniejszą decyzję należy stosować od dnia jej przyjęcia,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W ramach budżetu ogólnego Unii uruchamia się następujące kwoty z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w środkach na zobowiązania i środkach na płatności w związku z klęskami żywiołowymi:

a) Austrii przyznaje się kwotę 42 789 075 EUR w związku z powodziami, do których doszło we wrześniu 2024 r.;

b) Polsce przyznaje się kwotę 75 998 939 EUR w związku z powodziami, do których doszło we wrześniu 2024 r.;

c) Czechom przyznaje się kwotę 113 979 781 EUR w związku z powodziami, do których doszło we wrześniu 2024 r.;

d) Słowacji przyznaje się kwotę 2 108 187 EUR w związku z powodziami, do których doszło we wrześniu 2024 r.;

e) Mołdawii przyznaje się kwotę 195 196 EUR w związku z powodziami, do których doszło we wrześniu 2024 r.;

f) Bośni i Hercegowinie przyznaje się kwotę 45 669 725 EUR w związku z powodziami, do których doszło w październiku 2024 r.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia [*data przyjęcia*] r.*

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący

* Datę wprowadza Parlament przed opublikowaniem w Dz.U.